

Danas

Bez predrasuda

Specijalni dodatak povodom Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom

3. decembar 2017.

Ne postoji zvanična statistika za osobe sa invaliditetom

Nevidljivi za sistem

Procenjuje se da u Srbiji živi oko 700.000 osoba sa invaliditetom, ali zvaničnog podatka o tome koliko ih je i kao i rangiranje po stepenu invalidnosti u Srbiji ne postoji. Život osoba sa invaliditetom je težak i neizvestan.

„Nepristupačnost, nedovoljnost i neadekvatnost usluga socijalne zaštite, nezaposlenost, ali i nedovoljno razvijena svest građana o problemima i teškoćama sa kojima se osobe sa invaliditetom susreću, samo su neki od uzroka ovakvog stanja. Egzistencijalna ugroženost, kao posledica ovih faktora i opšteg siromaštva društva, stavljaju ovu ranjivu grupu stanovništva na samu marginu društva“, kaže Vladana Jović, zamenica zaštitnika građana za prava osoba sa invaliditetom i starijih.

Dosadašnja iskustva su pokazala da prava osoba sa invaliditetom najčešće krše oni koji o njima odlučuju i onih zaduženih da im pruže usluge podrške.

Međutim, sagovornica Danasa smatra da je broj pritužbi osoba sa invaliditetom koje je Zaštitnik građana u prethodnom periodu primio i dalje mali u odnosu na količinu i težinu problema sa kojima se oni susreću.

Ipak, osobe sa invaliditetom se u mnogo ve-

ćem broju nego ranije obraćaju sa zahtevima za novčana socijalna davanja, što je jasan pokazatelj teškog položaja i životne ugroženosti.

„Pritužbe građana i dalje ukazuju na probleme u samostalnom kretanju, zbog nedovoljno razvijenih svih oblika pristupačnosti javnih površina i objekata, ali i na nezaposlenost, koja je procentualno višestruko veća u odnosu na opštu populaciju stanovništva. Osobe sa invaliditetom jako teško ostvaruju prava iz zdravstvenog osiguranja, pravo na obrazovanje, pravo sa profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, što sve zajedno, uz nedovoljno razvijen sistem usluga i podrške stvara od njih socijalno vrlo ugroženu grupu stanovništva“, kaže Jović.

Predrasude prema osobama sa invaliditetom su brojne. Najveći problem je nedovoljno razvijena svest građana o problemima i teškoćama sa kojima se osobe sa invaliditetom svakodnevno susreću.

„Najdrastičniji primeri predrasuda su predrasude prema osobama sa mentalnim smetnjama i razvojnim poteškoćama. Tako osobe sa autizmom sistem zdravstvene i socijalne zaštite kao da ne prepoznaje. Ne postoji centar za rano otkrivanje autizma, niti ranu intervenciju koja je u ovim slučajevima krucijalna za što veće postizanje

punih potencijala ovih osoba. Usluge podrške ovoj grupi korisnika i njihovim porodicama se pružaju sporadično i nesistemski, i vrlo su nerazvijene.

One ne pokrivaju stvarne potrebe kako po vrsti tako i u obimu neophodnih usluga svima onima kojima su potrebne. Ono što u ovoj oblasti posebno zabrinjava jeste činjenica da statistički podaci govore da se broj osoba sa autizmom drastično povećava svake godine kako u našoj zemlji tako i u svetu. Kada su pak u pitanju osobe sa mentalnim i razvojnim poteškoćama primetna je tendencija učestale i često nepotrebne primene instituta potpunog lišavanja poslovne sposobnosti. U praksi vrlo često dolazi do zloupotrebe ovog instituta kako bi se pojedine osobe smestile u ustanove socijalne zaštite s obzirom da se za takvo postupanje ne traži saglasnost lica lišenog poslovne sposobnosti.

Takođe, iako je revizija sudske odluke o lišenju poslovne sposobnosti propisana zakonom, i dalje je veoma malom broju osoba nakon izvršene revizije poslovna sposobnost potpuno ili delimično vraćena. Velike su i predrasude prema ženama sa invaliditetom i njihovom reproduktivnom zdravlju i pravima na majčinstvo.

S druge strane, dugogodišnja marginalizacija osoba sa invaliditetom i nedovoljno razvijena informativna pristupačnost je učinila da ova grupa građana nije sasvim upoznata sa pravima koja im pripadaju. Iako je evidentno da se situacija na tom planu menja, to se ne dešava brzinom koju tehnološka razvijenost danas omogućava. Takva situacija je naročito izražena u seoskim i nedovoljno razvijenim delovima zemlje, što i inače težak položaj osoba sa invaliditetom čini još težim.

Udruženje za reviziju pristupačnosti analiziralo 8.000 objekata

Srbija po pristupačnosti u sredini

Koliko je Srbija pristupačna za osobe sa invaliditetom? Na skali ocene pristupačnosti (od pristupačnost je loša do pristupačnost je dobra) Srbija je u sredini. Drugim rečima, pristupačnost u Srbiji za osobe sa invaliditetom je u razvoju. Do ove srednje ocene došlo je Udruženje za reviziju pristupačnosti koje od 2014. godine vodi projekat Mapa pristupačnosti Srbije.

Metodologija, koju su razvili u udruženju, zasnovana je na analizi opisa preko 8.000 objekata. Ove podatke udruženju su dostavljali nadležni u gradovima i opštinama, osobe sa invaliditetom iz cele Srbije kao i mnogobrojni volonteri koji su analizu pristupačnosti prepoznali kao svoj doprinos zajednici i društvu jednakih mogućnosti.

U Evropskoj uniji ključna godina za stepen razvoja pristupačnosti je 2020. Ukoliko se ubrzamo sa formiranjem timova po opštinama i njihovom edukacijom, možemo se nadati da ćemo, ocenjuju u ovom udruženju, u narednih 10 godina postići nivo na kome su trenutno Grčka i Hrvatska, što je po njihovoj proceni zadovoljavajuće.

U udruženju se nadaju da će u budućnosti razviti algoritam koji će im olakšati analizu zasnovanu na visoko postavljenim domaćim standardima i međunarodnoj praksi Univerzalnog dizajna odnosno Dizajna za sve.

„Trudimo se da pitanjima, koja su svima dostupna na www.pristupacnost.info, olakšamo opis objekata. Bilo je pokušaja da na dva hakatona u organizaciji StartIT-a dođemo do algoritma koji bi nam olakšao analizu i ubrzao proces, ali je

ovo još uvek neostvaren cilj jer ne možemo da se takmičimo sa komercijalnim IT projektima. Ipak od ovog cilja ne odustajemo uzdajući se u donatorsku podršku. Do podataka dolazimo i svakodnevnim radom na terenu, zahvaljujući dugogo-

Nagrade za Pirot, Kragujevac i Niš

Godišnja nagrada Zaštitnika građana za razvoj sveukupne pristupačnosti ove godine je dodeljena gradovima Pirot, Kragujevac i Niš. Zanimljivo je da su predstavnici grada Niša, nakon studijske posete gradu Milanu, odmah počeli da rade na realizaciji projekta „Laki kilometar“. Suština ovog rešenja je da se na osnovu matematičke analize proceni vreme i potrebna investicija za uklanjanje arhitektonskih barijera u gradskom bloku površine jedan km². „Ideja je veoma zanimljiva i analiza je prilično jednostavna kada u program ubacite sve potrebne podatke. Projekat počinje da se realizuje u beogradskoj opštini Vračar i u gradu Nišu, ali očekujemo da se i drugi gradovi uključe kada projekat podrže ministarstva i donatorska zajednica. Mi, naravno, koristimo svaku priliku, pa i ovu, da nadležnima približimo nove ideje jer u tome prepoznajemo dobar podsticaj za dalji rad na razvoju pristupačnosti“, zaključuje Vidan Danković.

dišnjoj saradnji sa Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Srbije i Zaštitnikom građana, a koja nam je otvorila vrata za otvoreniji dijalog sa gradovima i opštinama. Kruna ovog procesa, iz koga smo mnogo naučili, svakako je bila dodela godišnje nagrade Zaštitnika građana za pristupačnost“, zaključuje Vidan Danković, jedan od osnivača udruženja i idejni tvorac portala Mapa pristupačnosti.

Bez predrasuda

Uoči Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom - 3. decembra

Računar za slepu Milicu Ilić od Hemofarm fondacije

Uoči Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom, koji se obeležava 3. decembra, Fondacija Hemofarm obezbedila je računara za slepu Milicu Ilić, članicu Udruženja „Kreativno edukativni centar KEC“ iz Beograda, dok su zaposleni u ovoj kompaniji u novoj akciji prikupili i donirali skoro pola tone plastičnih čepova Udruženju „Čep za hendikep“ iz Zrenjanina.

Fondacija Hemofarm tokom jeseni organizovala je paralelno prikupljanje čepova za oba udruženja, ali u želji da borac kao Milica Ilić u što kraćem roku dobije sredstvo neophodno za rad i učenje, Hemofarm fondacija obezbedila je Braille računara. Na ovaj način Milica će biti u mogućnosti da završi Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju u Beogradu na kojem je apsolvirala.

Milica je slepa od rođenja, ali je primer osobe koja nije dozvolila da je invaliditet spreči u ličnom i profesionalnom

razvoju. Ona je volonter u beogradskom „Kreativno edukativnom centru KEC“ gde pomaže osobama sa invaliditetom, a istovremeno obavlja i poslove fizioterapeuta. Od novembra 2014. od kada se Hemofarm fondacija priključila akciji „Čep

za hendikep“, zaposleni u Hemofarmu i Hemofarm fondacija prikupili su, uključujući današnju donaciju, oko 2,3 tone čepova. Udruženje „Čep za hendikep“ iz Zrenjanina novac od reciklaže čepova koristi za nabavku ortopedskih pomagala za svoje članove.

U Varšavi održan prvi izbor za Mis sveta devojaka s invaliditetom

Beloruskinja najlepša devojka u kolicima

Ove godine u Varšavi održan je prvi izbor za Mis sveta devojaka s invaliditetom. U izboru su učestvovala 24 devojke iz 19 zemalja sveta, a pobednica je studentkinja psihologije i pedagogije iz Belorusije Aleksandra Čičikova (23).

„Nije važno ko je poneo krunu najlepše, jer mi smo sve pobednice. Sklopile smo nova poznanstva, doživele nova iskustva... Ovo je prva posebna prilika da svetu pokažemo da smo i mi u stanju raditi šta želimo“, izjavila je dvadesetosmogodišnja Čileanka Maria Diaz, profesionalna teniserka koja je na pozornicu izašla u invalidskim kolicima, a nastupala je pre deset godina kada je na nju pucao nepoznati muškarac.

Prvom pratiljom je proglašena Lebohang Moniatsi iz Južnoafričke Republike, a drugom pratiljom Poljakinja Adriana Zavadzińska.

Takmičarke su se na gala večeri pred publikom i žirijem pojavile u tradicionalnim narodnim nošnjama, kao i koktel i večernjim haljinama.

Miranda Bekjer, predstavnica Holandije, ispričala je da svoj invaliditet „duguje“ lekarskoj grešci, a Poljakinja Beata

Jaloča je rekla da je u kolicima završila nakon što je na nju pao muškarac koji je skočio sa sedmog sprata zgrade u pokušaju samoubistva.

„Rođena sam gotovo u potpunosti

bez ruku i nogu. Moram se prilagoditi muzici i koreografiji, ali biće dobro. I u životu se stalno na nešto prilagodavam“, rekla je za AFP Mis Amerike.

„Ujedno je to moja poruka svetu, sva-

ka od nas ima svoja ograničenja, ali moramo im se prilagoditi i izdici se iznad njih“, poručila je.

Izbor za najlepšu devojku sa invaliditetom je takmičenje bez presedana u svetu. „Cilj mu je da izmeni sliku o ženama u invalidskim kolicima kako ih ne bi osuđivali samo zbog njihovog invaliditeta“, rekla je voditeljica udruženja „Jedinstvena“ Katarina Vojtazek Ginalska, koja je organizovala takmičenje.

Savez za cerebralnu i dečju paralizu

Svaka osoba je priča za sebe

Svakodnevni život osoba sa invaliditetom može biti težak i zdravim ljudima često nije lako da razumeju prepreke s kojima se ove osobe suočavaju u svakodnevnom životu. Veliku ulogu u olakšavanju svakodnevice imaju i udruženja osoba sa invaliditetom. Jedno od njih je Savez za cerebralnu i dečju paralizu.

„Aktivno se zalažemo za to da naša dijagnoza postane prepoznatljivija. Cerebralna paraliza je nešto što ne nestaje sa napretkom medicine. Broj dece, osoba sa cerebralnom paralizom se povećava, što je jednostavno tako. Cerebralna paraliza nije nasledna, nije genetska. To je stanje koje nastaje oštećenjem pri raznim problemima i teškoćama pri samom porođaju i ostavlja posledicu na motoričkim, sen-

zornim i intelektualnim smetnjama. Reč je o kompleksnoj i složenoj problematiki gde ne postoje dve iste osobe sa cerebralnom paralizom, pa da ih ljudi lako na ulici prepoznaju. Reč je o širokom spektru kombinacija oštećenja, pa samim tim svaka osoba pojedinačno iziskuje individualni plan podrške. Ne može da se napravi plan podrške koji će se apsolutno primeniti na sve osobe sa cerebralnom paralizom, kao što se zna da su paraplegičari u kolicima i da imaju oštećenje samo donjih ekstremiteta, da kod distrofičara mišići jednim ritmom slave, kod multiple skleroze opet je poznat taj progresivni tok, dok je kod cerebralne paralize to toliko šareno i nemoguće je napraviti jedinstveni model podrške“, kaže u razgovoru za Danas Dilbera Sarajlić, diplomirana defektološkinja, sekretarka Saveza za cerebralnu i dečju paralizu Beograda.

loškinja, sekretarka Saveza za cerebralnu i dečju paralizu Beograda.

Na nacionalnom nivou doneti su mnogi zakoni, izmena zakona nije veliki problem. Mnogo je veći problem primena već donetih propisa na lokalnom nivou. „Gradovi i opštine već treba da preuzimaju neke obaveze koje zakon nameće, ali što zbog nedostatka novca, što zbog nedostatka znanja o tim specifičnim usko/struknim pitanjima za svaku oblast, veoma teško se ti zakoni implementiraju i postoje veliki problemi. Različiti su tumačenja od čoveka do čoveka. Ne postoji jasno tumačenje da se jasno pozivamo na zakone, jer kod nas sve mora i ne mora. Pogotovo kada je reč o uslugama koje treba da olakšaju život ljudima u svojim kućama. Zakon postoji, Zakon o socijalnoj zaštiti je dao tu mogućnost, međutim pokretanje tih usluga, način finansiranja, pluralizam usluga, sve ono što zakon predviđa na terenu još nije uočljivo. U Srbiji i u Beogradu je to tek počelo, ali na jedan jako spor i netransparentan način, što ne olakšava život.

„Baš zbog toga što je reč o specifičnoj i šarenolikoj dijagnozi nama je mnogo teško da se izborimo za prava osoba sa cerebralnom paralizom jer to zahvata sve segmente života, negde više, negde manje, a onda je teško napraviti uniformni plan i program rada i teško je nametnuti se kod državnih institucija, zdravstvenih ustanova, bilo gde jer je šareno i niko ne ulazi u te sitne detalje. Svi očekuju jasne i jednostavne programe, a ovde je to drugačije. Svaka osoba sa cerebralnom paralizom je priča za sebe, svaka porodica je priča za sebe i potrebno je mnogo veće angažovanje da bi se osobama sa cerebralnom paralizom i njihovim roditeljima pomoglo, a naše društvo još nije došlo do tog nivoa i niti sistem socijalne i zdravstvene zaštite do tog nivoa fine percepcije da bi pružio adekvatnu pomoć.“

Otvoren Betovenov muzej u Beču

Slušne cevi i suflerska kutija kao eksponati

Betovenov stan u bečkoj gradskoj četvrti Hajligenštat u ulici Probusgasse broj 6 pretvoren je u novembru u muzej posvećen ovom izuzetnom kompozitoru. Spomen-kuća veličine 40 kvadratnih metara proširena je u muzej veličine 265 kvadratnih metara koji obuhvata 14 prostora. Istorija kuće, Betovenovo preseljenje iz Bona u Beč, boravak u Hajligenštat, priroda, njegovo stvaralaštvo, ali i zarada kao kompozitora, tadašnja praksa izvođenja dela i njegova zaostavština neke su od tema kojima se bavi Betovenov muzej.

Među eksponatima se mogu videti

slušne cevi, vrste slušnih aparata, koje je Betoven koristio i suflerska kutija koja se postavljala na Betovenov klavir radi pojačavanja zvuka. Izložba sadrži i neobične elemente kao što su jaja koja simbolizuju Betovenov naprasit karakter - navodno je često bacao jaja. Preduzeće „Liebig“ (1875. godine na svoje pakovanje mesnog goveđeg ekstrakta stavlja zbirke slika kako bi se pospešila prodaja. Izložena edicija pakovanja predstavlja sadržaj Betovenove opere „Fidelio“. Posetioci takođe mogu da dožive i Betovenov gubitak sluha na nekoliko punktova u muzeju.

U ovoj kući 32-godišnji Betoven, očajan zbog progresivnog gubitka sluha, sastavio je „Testament u Hajligenštat“. Pismo, koje nikada nije poslao, bilo je namenjeno njegovom bratu, a napisao ga je u trenutku kada je saznao da za njegovo zdravstveno stanje nema oporavka. U to vreme je radio na sonatama za klavir op. 31, svom jedinom oratorijumu „Isus na Maslinskoj gori“ i 3. simfoniji „Eroika“.

Betoven je 35 godina života proveo u Beču. Mnogobrojni su tragovi nemačkog kompozitora u glavnom gradu Austrije:

novootvoreni Betovenov muzej, spomen-kuće i parkovi - mesta njegovih traha i očajanja - spomenici, slavni „Betovenov friz“ Gustava Klimta u zgradi Bečke secesije.

Betoven je rođen 1770. godine u Bonu, a sa 17 godina odlazi u Beč da studira kod Mocarta. Ubrzo se vraća kući zbog lošeg zdravstvenog stanja majke. Nakon pet godina ponovo odlazi u Beč, ovoga puta da ga podučava Jozef Hajdn, jer je Mocart u međuvremenu preminuo. Betoven je živio i stvarao u Beču do svoje smrti 1827. godine.

I ove godine po osmi put održan Bosifest

Filmovi koji slave život

Urealnosti koja stalno nameće neke sumnjive kriterijume Filmski festival osoba sa invaliditetom Bosifest je i ove godine po osmi put uspeo da dokaže da sinonim za osobu sa invaliditetom ne mora biti patnja, tuga i depresija, već hrabrost, inspiracija i radost za životom.

Ove godine bilo je prijavljeno oko 90 filmova iz Kanade, Italije, Češke, Poljske, Gruzije, Izraela, Francuske, Holandije, Rusije, Irana, Engleske, Bugarske, Indije...

„Imao sam predrasudu da će među ponuđenim filmovima dominirati filmovi-projekti, odnosno hibridna polufilm-ska-polutelevizijska ostvarenja sa dominantnim sociološkim ili čak medicinskim predznakom. Moja ogromna greška! Drugačije rečeno: iznenađen sam kvalitetom! Odisa nisam očekivao toliku koncentraciju estetike, humanosti i

pozitivne energije na jednom mestu“, rekao je Goran Radovanović, ovogodišnji selektor, inače reditelj filma „Enklava“.

U svetu u kome se solidarnost i empatija sve više potiskuju i gube, filmovi koji je smo imali prilike da vidimo na ovogodišnjem Bosifestu su nas, pre svega, učivali da razmislimo o tim bazičnim vrednostima humanog društva. Videli smo posebne filmove sa posebnim ličnostima, koje nisu drugačije zbog svog invaliditeta već zbog permanentne borbe i slavljenja života. To ih svakako čini posebnim i izrazitim u društvu koje je zapalo u apatiju. U takvom društvu često dominira površni pogled koji osobe sa invaliditetom isključivo vidi kao one koji ne koračaju. Ovi filmovi otkrivaju da oni zapravo koračaju i to po prostranstvima koje često većina u društvu ne može ni da zamisli. Hrabrost u izrazu, temi, po-

stupku, doticanju iracionalnog, otvorenost pogleda tamo gde je društvo hendikepirano slepim mestima, sve to odlikovalo je filmove ovogodišnje selekcije“, naveo je direktor festivala Darko Ivrić.

Svaki film sa ovogodišnjeg Bosifesta zaslužuje da bude pogledan i zapamćen, izjavila je Anica Dobra, naša poznata glumica i članica ovogodišnjeg žirija.

- Ne bih izdvajala posebne filmove jer svaki film ima autentičnu priču, a nijanse su presudile da li će neki dobiti nagradu. Da se samo ja pitam, svaki film bi bio nagrađen - rekla je Dobra i dodala da Srbija treba da bude ponosna što ima festival kakav je Bosifest.

- Dokle god mi imamo ovakve festivale, smatram da ima nade za ovu zemlju. Ne samo za našu kulturu, već i za nas kao ljude, kao nečije prijatelje i rođake - zaključila je Anica Dobra.

Festival nauke od 14. do 17. decembra na Beogradskom sajmu

Pomoć robota u svakodnevnom obavezama

Na 11. Festivalu nauke, koji će se održati od 14. do 17. decembra na Beogradskom sajmu, biće predstavljene postavke koje približavaju različite zdravstvene probleme, kao i poteškoće sa kojima se sreću ljudi sa invaliditetom.

Kao i ranijih godina, najbolji osnovci i srednjoškolci Srbije posebnu priliku za prikazivanje svojih ideja imaće u Ekspertinejdžer zoni (Hala 9) gde će njihove nesvakidašnje naučne postavke iz oblasti matematike, fizike, robotike, programiranja, hemije, pa čak i psihologije biti dostupne posetiocima. Pojedine postavke, iz oblasti robotike, biće od velike koristi osobama sa invaliditetom u svakodnevnom obavezama.

Matematička gimnazija iz Beograda pripremila je miks različitih primena robota i robotike na našu svakodnevnicu. Žiroobil je robot koji se kontrolise bežično pokretima ruke. Koristeći žiro-skop vezan za ruku korisnika sistem određuje položaj ruke i podatke, koristeći blutut, šalje robotu koji potom aktivira svoje motore u zavisnosti od položaja korisnikovih ruke i kreće se na odgovarajući način. Na taj način je upravljanje robotom maksimalno pojednostavljeno. Robot kontrolisan glasom mikrofonom detektuje komande korisnika, prepoznaje ih i izvršava. Iako ograničen, skup komandi je dovoljan za jednostavnu manipulaciju robotom. Moguće je dodati nove komande i povećati funkcionalnost kao i moguće oblasti primene.

Sekcija primenjene fizike i elektronike Prve kragujevačke gimnazije pružice mogućnost mladim posetiocima, pa čak i onim starijim, da na krajnje jednostavan način zakorače u svet robotike i programiranja. Tako će jedna od stvari koju oni prikazuju posetiocima biti robot koji prati objekat - gde će posetilac moći da pomeranjem stubića zadaje poziciju do koje robot treba da dođe. Jedan od elemenata postavke, koji može da bude od koristi osobama sa invaliditetom jeste i pomeranje kursora zenicama - posetilac će pomeranjem svojih zenica moći da kontroliše rad kursora na svom računaru.

Crveni krst Beograd (Hala 8) poseti-

oce će obučiti adekvatnoj reakciji i prvoj pomoći. Kroz četiri postavke okupljenim posetiocima predstavice se deo programa Prva pomoć, Ublažavanje posledica nesreća, Realistički prikaz povreda, stanja i oboljenja, kao i deo programa Spasilaštvo na vodi. U sklopu prve po-

moći obučeni volonteri Crvenog krsta će predstaviti značaj poznavanja ove veštine, a učesnici će biti u prilici da nauče kako da pravilno izvedu tehnike oživljavanja (kardiopulmonalna reanimacija), kao i primenu automatskog eksternog defibrilatora (AED aparata). Volonteri će prikazati način šminiranja različitih vrsta povreda i stanja, a učesnici će i sami moći da iskažu svoju kreativnost kroz boje i materijale koji se koriste u ovoj tehnici. Programom Smanjenje rizika i ublažavanja posledica od elementarnih nepogoda prikazaćemo kako se zaštititi, pripremiti i pravilno reagovati tokom elementarnih nepogoda. Takođe, svi učesnici festivala biće u prilici da nauče i tehnike spasavanja na vodi, a ujedno će biti informisani o merama zaštite i bezbednosti na kupalištima.

PRIMER HUMANOSTI I USPEŠNOG POSLOVANJA

DELEZ PRUŽA ŠANSU FIRMAMA KOJE ZAPOŠLJAVAJU OSOBE SA INVALIDITETOM

Život osoba sa invaliditetom svakog dana obeležen je brojnim preprekama kojih najčešće nismo ni svesni. Od onih najosnovnijih kao što je pristupačnost i neprilagođenost javnog prostora, do diskriminacije, nedostatka razumevanja čak i od najbližeg okruženja. Procene su da u Srbiji ima više od 600.000 osoba sa invaliditetom, a veliki korak u lakšem funkcionisanju u svakodnevnom životu predstavlja njihovo zaposlenje. Svetski dan osoba sa invaliditetom obeležava se upravo danas, 3. decembra, pa je i pokretanje teme koliko kompanije vode računa o tome da im pruže posao od velikog značaja.

Pre devet godina Delez je pokrenuo program zapošljavanja osoba sa invaliditetom koji podrazumeva njihovu permanentnu integraciju u radnu zajednicu. Trenutno u celoj zemlji, Delez u okviru Maxi, Tempo i Shop&Go radnji zapošljava više od zakonskog minimuma. Ukupno 252 osobe sa različitim tipovima invaliditeta radi u ovoj kompaniji. Svi oni su pod punim ugovorom angažovani u maloprodaji, ali i u direkciji.

U ovoj kompaniji ističu da na ovaj način „žele da nastave da doprinose razvoju društva bez predrasuda“, kao i da „unaprede integraciju osoba sa intelektualnim teškoćama u širu društvenu zajednicu.“ Inače Delez planira da u saradnji sa Forumom mladih sa invaliditetom uđe u projekat organizovanja radne prakse za mlade sa invaliditetom koji su fakultetski obrazovani.

Ne samo da zapošljava osobe sa invaliditetom, Delez uspešno saradjuje i sa dobavljačima koji upravo zapošljavaju ovu osetljivu kategoriju ljudi. Dobar primer je šabačka firma Novitas koja od

svog nastanka beleži samo rast i to sa čak 17 zaposlenih koji su osobe sa invaliditetom. Upravo u periodu najvećih turbulencija na tržištu, započeli su saradnju sa kompanijom Delez Srbija. Šta je ovo značilo za tadašnjih petoro zaposlenih koji su osobe sa invaliditetom objasnila nam je Marija Ignjatović, vlasnica ove firme. „Prilika da radimo sa jednim ovako velikim sistemom omogućila je da naše malo preduzeće poraste i usavrši na nivoima na kojima

do tada nismo imali priliku da napredujemo. Ponosni smo na sve što smo zajedno postigli“, rekla je Marija Ignjatović, direktorka firme Novitas.

Miloš Milutinović iz kompanije Delez posebno je sretan što je deo zajedničke priče sa firmom Novitas i na svemu što su zajedno postigli. „Kada sam počeo da radim u kompaniji Delez, dobio sam priliku da nastavim dobru poslovnu praksu koju je do tada vodio kolega Igor Damjanović.

Dobio sam priliku da budem deo nečega što je motivisano i humanim pobudama. Želeli smo da inspirišemo druge. Od projekata kojima se posebno ponosimo jeste uvođenje celer štapića koji je potpuno nov na našem tržištu. Takođe, svi zaposleni u Novitasu su se zajedničkim naporima izborili da postanu vodeći dobavljač za pakovani praziluk u 2017, i to u jednom tako velikom sistemu kao što je Delez“, rekao je Milutinović.

BAUERFEIND®
Motion is Life

www.bauerfeind.rs webshop@bauerfeind.rs

Beograd	Novi Sad	Niš
Beogradska 16	Žitni Trg 4	Jug Bogdanova 18
011/2435-636	021/6615-433	018/4513-566

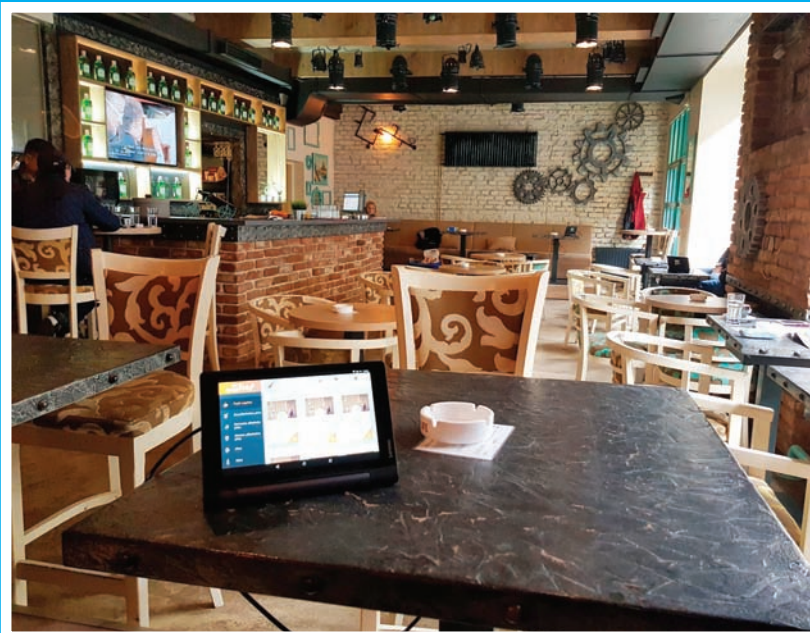

Foto: Silent

U Zagrebu je otvoren nesvakidašnji ugostiteljski objekat

Kafić sa gluvim konobarima

U Zagrebu je otvoren prvi kafić Silent Caffee, koji zapošljava gluve konobare. Cilj otvaranja kafića je omogućiti mesto okupljanja zajednici gluvih i nagluhlih u posebno dizajniranom kafiću koji će koristiti najnovija tehnološka rešenja kao alate za prevladavanje komunikacijskih barijera i nesporazuma koji nastaju u komunikaciji gost-konobar. Ovaj kafić je dobar primer integracije gluvih i nagluhlih osoba u zajednicu čujućih.

Kako bi grešaka bilo što manje, konobari se koriste modernom tehnologi-

jom - gost koji dođe u kafić, sedne i naručuje preko tableta, uz dva klika. Konobar na svom računaru dobija broj tableta, odnosno broj stola koji je naručio, otvara narudžbu, izdaje račun i narudžbu nosi gostu. Uz to, goste putem videa uče kako naručiti na znakovnom jeziku.

Projekt Silent Caffee osmislio je Savez gluvih i nagluhlih Grada Zagreba, a za njega novac obezbedio u sklopu mera Zavoda za zapošljavanje kojom se želi poboljšati pristup tržištu rada svim grupama ljudi. Već postoje planovi za razvoj novih projekata koji bi pomogli boljoj integraciji gluvih u društvo, a u njihovu ostvarenju doprineće i zarada ovog kafića.